

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

06.01.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

В Труд

✓ Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България, пред „Труд“: По-голям ръст на доходите, ако решим проблема с кадрите и цената на тока

Какви мерки предлагат бизнесът и синдикатите на правителството за решаване на проблемите у нас, разказва пред „Труд“ председателят на една от работодателските организации Васил Велев. Днес предстои нова среща с правителството за обсъждане на 40-те точки, залежали в националното споразумение. Едни от горещите теми са изплащането на болничните, цената на тока след предстоящата частична либерализация на пазара от 1 юли и какво ще се случи с възлищните ни централи, ако Европа приеме „зелената сделка“, предложена от председателят на ЕК Усула фон дер Лайен.

- *Г-н Велев, работодателските организации и синдикатите предлагате да се подпише национално тристранно споразумение за реформи през следващата година. Днес предстои нова среща с правителството по темата. Защо е нужно това?*

Сключването на национални тристранни споразумения е добра европейска практика. Последното подобно споразумение в България беше подписано при втория кабинет на премиера Борисов и се отнасяше за по-тясна област - пенсионната реформа. Сега работодатели и синдикати, след продължителни преговори и взаимни отстъпки и компромиси, успяхме да договорим помежду си, да постигнем съгласие за широк спектър от реформи. Реформи, които смятаме, че трябва да бъдат извършени и които ние бихме подкрепили и защитили. Предстоят преговори с правителството. Нямаме илюзии, че всички наши предложения ще бъдат приети, при това без редакции, но ще убеждаваме правителството в тяхната необходимост. Тези от тях, за които постигнем съгласие и положим подписите си под тях, ще подкрепим енергично, ще участваме активно и ще носим отговорност солидарно.

- *Какво включват 40-те точки, залежали в това споразумение?*

Мерките, които предлагаме, са в четири области: бизнес среда и икономика, енергетика, демография, образование, пазар на труда и трудова миграция, политики за социална защита. Има такива, които не са нови, които се ползват с широка обществена подкрепа и които ние препотвърждаваме като: издигане в национален приоритет встъпването на България в ОИСР, Шенгенското пространство и ERM II; прилагане на общи мерки на държавата и социалните партньори за борба със сивата икономика и недекларирания труд, корупцията, монополизацията и картелизацията; ускорено изграждане на електронното управление. Всички искаме ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност до обществено оправдани граници; въвеждане на обща презумпция за мълчаливо съгласие; мерки за подкрепа и облекчаване на дейността на МСП в съответствие с европейския принцип „Мисли първо за малките“ и „Акта за малкия бизнес“. Нужни са комплекс от мерки срещу демографската катастрофа; по-тясно свързване на образованието, професионалното обучение и квалификацията с нуждите на икономиката и публичния сектор и др. Но има и редица мерки, които не са, или са малко, комуникирани до сега, като оптимизиране на централните бюджетно финансирани министерства и административни структури с прекомерна заетост, с цел освобождаване на човешки ресурс за икономиката, намаляване броя на административните единици чрез ново административно-териториално деление на страната, както и възстановяване на баланса между необходимостта от ускорено икономическо развитие и опазването на околната среда. Отдавна настояваме за промяна във финансирането на висшето образование за насърчаване реализацията в страната чрез кредити за такси и стипендии, които да се поемат от бюджета при ангажимент за работа на завършилите за определен период в България. Предлагаме програма за приобщаване на трайно изолираните от образователния процес и/или пазара на труда лица чрез задължително образование, чрез труд и др., включително принудителни мерки, както и стимули; разширяване функциите на Агенцията по заетостта с цел посредничество за внос на работници и специалисти от трети и др.

- *Вече казахте, че една от темите са болничните. Какви точно промени предлагате в тази област? Очакват ли да има съгласие по темата от страна на правителството?*

Това, за което работодатели и синдикати имаме крехко съгласие на този етап е, че трябва да се изпълни предишно тристранно национално споразумение и да отпадне задължението на предприятията да заплащат обезщетенията за първите три дни на временна неработоспособност, т. е. да се върне старото положение НОИ да заплаща тези (или част от тези) дни. Разбира се, по темата ще има отделно задълбочено обсъждане на база анализ, който ще представи изпълнителната власт и анализите, които ние правим. За нас, работодателите (а вярвам, че и синдикатите това искат) е важно да постигнем съгласие за комплекс от мерки, които да доведат до решително намаляване на злоупотребите. Защото тези кражби придобиват мащаби на епидемия и водят не просто до източване на предприятия и обществени фондове, но и до нарушаване на трудовия ритъм и производствените графици на предприятията и съответно до по-малко производство на стоки и услуги. От там до по-малко приходи в предприятията и в бюджета на страната и съответно до по-ниски доходи и качество на обществените услуги.

- *Какви мерки са най-належащи в областта на енергетиката, според вас?*

Ние настояваме в кратки срокове, още в първите месеци на 2020 г., да се предприемат следните четири мерки: да се прекрати неправомерната държавна помощ за т. н. американски централи „Ей И Ес, ЗС Марица Изток 1“ и „Контур Глобал Марица Изток 3“ и те да се интегрират на пазара на електроенергия. Да се изработи и нотифицира (одобри от ЕК) механизъм и проведе търг за капацитети, в който да участват както централите от маришкия басейн, така и други централи от страната и от чужбина. Да се приемат законови промени, които да осигурят поетапно пълна либерализация и излизането на всички потребители на свободен пазар, като се стартира от 1 юли 2020 г. и да се защитят енергийно бедните в съответствие с европейските изисквания.

- *Какво ще се случи, ако страната ни не предприеме мерки за възглищните централи и не закъсняхме ли с тях?*

Трябва като минимум спешно да се разработи национална програма за трансформация на комплекса Марица-Изток и България да се включи в програмата „Въглищни региони в преход“. При съществуващото европейско законодателство и при задаващия се зелен пакт с голяма сигурност може да се каже, че възглищните централи ще бъдат затворени в нула часа на 1 юли 2025 г., тъй като няма да изпълнят по-строгите еко норми, влизачи в сила тогава. Но най-вероятно ще затворят и по-рано, поради непосилните цени за квотите CO2. Цени, които в крайна сметка се диктуват от Еврокомисията, а нейните намерения са ясни. И ако всичко това е вярно, то ние (работодатели, синдикати, правителство) трябва ясно да го съобщим и набележим мерки за управляем и неразрушителен преход. Петнайсетте хиляди работници и специалисти от маришкия басейн лесно ще си намерят работа, предвид острия недостиг на кадри и очертаващата се, по демографски причини, загубата на 200-250 хиляди души на пазара на труда за този период в България. Разбира се, трябва да им се помогне и с преквалификация и с вътрешна миграция, ако се налага. По-големият проблем е свързан със заместващите мощности. Става дума за 45% от потреблението на електроенергия у нас. Разбира се, ние имаме резерв от износа на електроенергия, който правим годишно от порядъка на 15% спрямо вътрешното потребление. Индустриалните предприятия започнаха да изграждат свои електроцентрали на базата на възобновяеми източници. Цената на произвежданата по този начин енергия вече е значително по-ниска от борсовата цена. Вероятно и битовите потребители ще последват този пример. Така ще се компенсират още 10-15%. Трябва да се увеличат възможностите на електропреносната мрежа и свързаността ни в Европа за внос на електроенергия. Трябва да се увеличи капацитетът (да се построят нови) помпено-акумулаторни ВЕЦ. Защо да не се върнем с Румъния към проектите на хидро-енергийни комплекси? С тях с един куршум се убиват 4 заека. Те са и ВЕЦ, и мост през Дунава, и корабоплаване през цялата година и мелиорация. И още нещо: България следва да се включи в европейските изследователски програми за нови източници за производство и съхранение на електроенергия. Да, закъсняхме и трябва да наваксаме. Няма да стане от само себе си. Необходими са отговорни решения и координирани усилия.

- *Вече прогнозирахте по-висока цена на електроенергията в България. С колко очаквате да поскъпне токът за бита, след частичната либерализация на пазара от 1 юли?*

При първа стъпка от 30% либерализация, поскъпването, причинено от това не очакваме да превиши 3-4%. Което е нищо. Разбира се, трябва да бъдат защитени енергийно бедните. Проблемът, който не се разбира, защото не се обяснява е, че у нас електроенергията за бита е субсидирана за сметка на тази за индустрията. Ние сме единствената страна в ЕС (а може би и в цял свят), където цената на дребно (за бита) е по-ниска от тази на едро (за индустрията). Това е все едно да купувате с камиони на едро краставици за лев кило за магазина си и да ги продавате на дребно за 70 стотинки на хората. Разликата е субсидия. В случая с електроенергията, работниците от индустрията субсидират битовите абонати, като плащат скъп ток за сметка на по-малки заплати. Колкото повече потребява един битов абонат, толкова по-голяма субсидия получава от промишлените работници. По този начин заможните нашенци си топят басейните с евтин ток, за сметка на доходите на промишлените работници. Т. е. субсидираният евтин ток в крайна сметка облагодетелства богатите. Те потребяват повече, следователно получават по-голяма субсидия. А индустрията губи конкурентоспособност, плаща по-малки заплати. Тук добрата новина, а и една от ползите от евточленството ни е, че няма да ни оставят да продължим така. Искаме или не искаме ще трябва да либерализираме пазара, т. е. да премахнем това субсидиране.

- *От синдикатите обявиха, че едно от предложенията в плана е да се връщат в края на годината данъците на хората с най-ниски доходи. Как гледа бизнесът на тази идея?*

Първоначалното предложение на синдикатите беше модифицирано и сега, това което подкрепяме и ние, е да се възстановява данък след края на годината, в определен със закон размер, на работници и служители с ниски доходи, съгласно „праг“, определен със закона. Като поетапно, според възможностите на икономиката и бюджета, сумата за възстановяване достигне до такава равна на данъка върху годишната минимална работна заплата, а правоимащите - до заетите с размер на дохода по-малък или равен на максималния осигурителен доход.

- *Какви други социални мерки предвижда планът?*

Стартиране на мащабна реформа в регулирането на системата за социално подпомагане, чрез която да се засили обвързването на политиките на подпомагане с редовното посещение на децата от правоимащите семейства в учебни и възпитателни заведения, както и полагането на обществено-полезен труд от страна на възрастните. Предлагаме въвеждане на енергийни помощи за енергийно бедни домакинства, въз основа на общоприета дефиниция за енергийна бедност и предвиждане на средства за енергийно уязвимите в държавния бюджет във връзка с предстоящата поетапна либерализация на доставките на електроенергия за битовите потребители. Друга мярка предвижда да се въведе целево подпомагане за достъп до минимално количество воден ресурс за питейни и битови нужди, 3 куб. метра вода на всяко социално слабо лице на месец, което подпомага да се организира чрез механизъм, разработен с участието на социалните партньори. Последната се превръща във все по-актуална тема предвид окаяното състояние на ВиК сектора, неплащането на сметки и недостатъчните инвестиции.

- *Колко е голяма кризата за кадри в страната? И какви мерки предлагате за нейното разрешаване?*

Недостигът на човешки ресурси е най-острият проблем за икономиката ни. Кризата за кадри е на първо място във всички анкети за проблемите на бизнеса в последните три години. Тя се усеща вече и в държавната администрация, и в сектора

на здравеопазването, и в образованието. Навсякъде. Тя е сравнително от скоро, но ако не вземем адекватни мерки, не само ще продължи, но и ще се разраства следващите 20 години. Работата е там, че последните няколко десетилетия преди 1990 г. се раждаха около и над 120 хиляди деца всяка година, а след началото на прехода много бързо стигнахме до около и под 70 хиляди. Е, тези кохорти, които са с 50 хиляди по-малко, вече пораснаха и сега излизат на пазара на труда, а тези, които са с 50 хиляди повече, се пенсионираха. Това е сравнително от скоро и тази нова ситуация трябва добре да се проумее. Всяка година губим на пазара на труда от порядъка на 50 хиляди души като добавим и нетната отрицателна миграция. И така ще бъде следващите 20 години най-малко. Даже и да сведем до нула нетната миграция. Тя и сега не е толкова голяма: от порядъка на 5 хиляди души годишно е и не е вече първата причина за недостига на човешки ресурси. Безработицата в страната е под 4%. Ние трябва да спрем да говорим за безработица. Работа няма само този, който не си я търси или не иска да я търси, там където я има. Предложили сме като краткосрочни мерки разработване на национална програма за заселване в България на граждани от трети страни с български произход, облекчаване на чуждестранните работници и специалисти с български произход, чрез издаване на карта за български произход, която им гарантира лесен достъп до пазара на труда

- *Каква е прогнозата на работодателите за ръста на заплатите и на икономиката за тази година?*

Ръстът на икономиката ще се забави тази година. Това са и прогнозите на световните финансови институции, на европейската комисия, на българското правителство. Причините са предимно външни. Към вътрешните може да откروим недостига на човешки ресурси. Независимо от забавянето прогнозата е за ръст около ръста на световната икономика, два пъти по-голям от ръста на европейската икономика и отреждащ ни място в челната шестлица в Европа. Заплатите в бюджетната сфера ще нараснат с около и над 10 процента, а учителските заплати и повече. В реалния сектор обаче ръстът ще е по-малък - около и под 5%, като в някои сектори на експортно ориентираната индустрия може да има стагнация и даже спад. Разбира се, ако се постигне конкурентна цена на електроенергията за индустрията, подобри се регулирането, намали се недостигът на човешки ресурси и най-вече се възстанови ръстът на европейската индустрия, ръстът на доходите може да бъде и по-голям. Важно е освен за заплати, да говорим и правим повече, включително и да договаряме със синдикатите, ръст на инвестициите и на производителността в предприятията. Тогава ръстът на доходите в средносрочен план ще е и по-голям и по-устойчив.

Васил Велев е завършил Висшето военно-въздушно училище в град Д. Митрополия и е произведен предсрочно в офицерски чин през 1978 г. През 1984 г. се дипломира във факултет "Автоматика" на Техническия университет в София. Изпълнителен директор е на "Стара Планина Холд" АД и председател на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

[НОВА ТВ](#)

✓ СИНДИКАТИ И РАБОТОДАТЕЛИ АЛАРМИРАТ: В България токът е рекордно скъп

Токът за индустрията в България все още е рекордно скъп. Това заявиха в ефира на „Неделята на NOVA“ синдикати и работодатели. Според тях спекулата с тарифата продължава и това ще забави икономиката.

„Газовата борса е по-различна. Цената на електроенергията, когато заработи борсата, беше сравнително ниска. А сега сме с най-високата тарифа за индустрията в целия Европейски съюз, като прибавим и доплащанията, които правим за неправомерната държавна помощ за „Марица изток 1“ и „Марица изток 3“ – двете т.нар. американски централи. Що се отнася до природния газ, очакваме от борсата да доведе до намаляване, а не до увеличаване на цената му. От първите дни на тази година отново сме с най-висока цена в ЕС. През цялата 2019 г. ние сме с втората най-висока цена на свободния пазар в Европа. Само в Гърция токът е по-скъп. Там в тарифата се включват и някои мрежови такси, които ние плащаме допълнително. Т.е. ние имаме категорично най-високата цена и това е проверено. Едно българско предприятие плаща повече, отколкото същото в Гърция“. Това заяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

„Проблемите в енергетиката са няколко. Единият е концентрация и манипулация на пазара на електроенергия, който ще отпадне по линия на увеличаване на свързаността на нашата борса с борсите и преноса на енергия в целия ЕС. Очакваме това да се случи през втората половина на следващата година. Тогава този монополист, който е на нашия пазар, няма да има мощта да манипулира пазара в Общността. Но и в този случай ще остане надбавката от 10.70 евро на мегават час в резултат на неправомерната държавна помощ на американските централи“, каза Велев.

Според бизнеса и синдикатите има действия, които трябва да бъдат извършени. „Правилният и цивилизован европейски начин за държавна помощ е, когато не достигат капацитети на чисто пазарни начала, се изготвя механизъм за капацитет и той се одобрява от Брюксел. Това е лимитирана държавна помощ и се провежда търг. Т.е. тези централи, които дадат по-добри цени, ще получат квоти за държавна помощ. Въпросните централи могат да бъдат и от чужбина, могат да бъдат и на газ“, коментира още председателят на АИКБ.

За повече информация вижте [видеото](#).

[Vesti.bg](#)

✓ Синдикати и работодатели: В България токът е рекордно скъп

В началото на новото десетилетие – работодатели, синдикати и държавата ще направят опит да се разберат за общи действия в няколко направления за реформи

Синдикати и работодатели алармираха в студиото на „Неделята на NOVA“, че токът за индустрията в България продължава да е рекордно скъп. Според тях спекулата с него продължава и това ще забави икономиката.

„Газовата борса е по-различна. Изходната точка е различна. Цената на електроенергията, когато заработи борсата, беше сравнително ниска. А сега сме с най-висока цена на електроенергия за индустрията в ЕС. При природния газ е по-различна ситуацията. Имаме сравнително висока цена. Очакваме от борсата да доведе до намаляване на цената на газа, а не увеличаване.

От първите дни на тази година отново сме с най-висока цена в ЕС. През цялата 2019 г. ние сме с втората най-висока цена на свободния пазар в Европа, само в Гърция цената на тока е по-висока. В цената на Гърция се включват и някои мрежови такси, които ние плащаме допълнително. Т.е. ние имаме категорично най-високата цена и това е проверено. Едно предприятие обаче плаща повече, отколкото същото в Гърция”, заяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

В началото на новото десетилетие – работодатели, синдикати и държавата ще направят опит да се разберат за общи действия в няколко направления за реформи – бизнес-среда и икономика, енергетика, демография и образование, пазар на труда, трудова миграция и социалните въпроси.

„В 10 ч. в понеделник имаме първи кръг от преговори. Правителството ще бъде представено от Томислав Дончев. Ние участваме на ниво председатели на организации. Мисля, че от тази, според нас, добра идея за болничните, се отказаха всички. Това, което е залегнато в споразумението по този въпрос, е да отпадне временната мярка предприятията да заплащат първите 3 дни на работниците. Това би следвало да значи държавата да ги поема.

Ще сбъркаме, ако се фокусираме само по тази тема. Тя е една от 40-те. По нея ще има отделен анализ, който е възложен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване. Изпълнителната власт прави такъв анализ, ние също. Нашата конструктивна цел и стремеж ще бъде да предложим и постигнем съгласие по комплекс от мерки, които да ограничат злоупотребите, без да ощетяват хората”, заяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

„Тези 40 мерки са трудно балансирани и са в един пакет. В него има постигнати сложни баланси. Такъв например е нашето съгласие да се върнат болничните в НОИ”, заяви президентът на КНСБ – Пламен Димитров.

„Важно е да се има предвид, че говорим за договаряне. Ще е добре, ако успеем да постигнем споразумение, включително и за минимални работни заплати в три категории персонал”, смята Велев.

„Минималната заплата е общовалидна за всички и ще бъде минимален праг. Около нея има други 85 икономически дейности и в тях има по три категории. В различните сектори има работници с минимално образование. Ще има минимална заплата за нискоквалифицирания персонал, за средно квалифицираните и третата – за висококвалифициран персонал”, поясни Димитров.

„Бизнесът е готов да плаща по-високи заплати, отколкото е производителността. Това е от последните няколко години, в следствие на догонващото ни развитие. С този механизъм, който трябва да имаме мъдростта да договорим и съответно да осъществяваме, смятаме, че ще дадем тласък на индустриалните отношения и на социалния диалог в страната. Добрият диалог и добрите индустриални отношения са конкурентно предимство за всяка икономика. Ние можем да договаряме със синдикатите ръст на производителността. Тоест тези спечелени пари дали да ги дадем за заплати, или с част от тях да купим машини, за да може догодина да произведем повече и да получим по-големи заплати. Всичко това, договорено, придобива друго съдържание и става по-устойчиво”, обясни председателят на АИКБ.

„Нещо, по което очаквам съпротива, е модифицираната ни идея за въвеждане на необлагаем минимум за нискодоходните групи. В разговор с бизнеса стигнахме до общо предложение към правителството да възстановява платения данък за нискодоходните групи. В края на годината част от данъка да бъде възстановяван. Това е компромисното ни предложение”, категоричен е Димитров.

[В. Стандарт](#)

✓ Бизнесът на преговори с Т.Дончев. Какво ще иска?

Работодателите и синдикати са готови с 40 мерки за подпомагане на икономиката и намаляване на злоупотребите, заяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев в ефира на „Неделята на Нова“. Той съобщи, че първия кръг от преговорите с кабинета ще е утре сутринта, а държавата ще е представена от вицепремиера Томислав Дончев.

Според Велев разговорите не трябва да се фокусират върху болничните, а върху комплекс от мерки, които ще подобрят средата.

Един от въпросите е рекордно скъпият ток за индустрията, припомни Велев. Според синдикати и работодатели спекулата с него продължава, а това ще забави икономиката.

Газовата борса, която сега тръгна, е по-различна, защото изходната точка е различна, обясни Велев.

„Цената на електроенергията, когато заработи борсата, беше сравнително ниска. А сега сме с най-висока цена на електроенергия за индустрията в ЕС. При природния газ е по-различна ситуацията. Имаме сравнително висока цена. Очакваме от борсата да доведе до намаляване на цената на газа, а не увеличаване“, каза шефът на АИКБ.

Той каза още, че от първите дни на тази година сме с най-висока цена, като през цялата 2019 г. ние сме с втората най-висока цена на свободния пазар в Европа, следвайки Гърция. Едно предприятие сега обаче плаща повече, отколкото същото в Гърция, даде сравнение Велев.

Тези 40 мерки са трудно балансирани, те са в един пакет, в който са постигнати сложни баланси. Такъв например е нашето съгласие да се върнат болничните в НОИ”, заяви президентът на КНСБ Пламен Димитров.

Според Велев обаче е важно се постигне договаряне, включително и за минимални работни заплати в три категории персонал.

„Минималната заплата е общовалидна за всички и ще бъде минимален праг. Около нея има други 85 икономически дейности и в тях има по три категории. В различните сектори има работници с минимално образование. Предложението

е за минимална заплата за нискоквалифицирания персонал, за средно квалифицираните и за висококвалифициран персонал”, поясни Димитров.

„Бизнесът е готов да плаща по-високи заплати, отколкото е производителността. Това е от последните няколко години, в следствие на догонващото ни развитие. С този механизъм, който трябва да имаме мъдростта да договорим и съответно да осъществяваме, смятаме, че ще дадем тласък на индустриалните отношения и на социалния диалог в страната. Добрият диалог и добрите индустриални отношения са конкурентно предимство за всяка икономика. Ние можем да договаряме със синдикатите ръст на производителността. Тоест тези спечелени пари дали да ги дадем за заплати, или с част от тях да купим машини, за да може догодина да произведем повече и да получим по-големи заплати. Всичко това, договорено, придобива друго съдържание и става по-устойчиво”, обясни председателят на АИКБ.

„Нещо, по което очаквам съпротива, е модифицираната ни идея за въвеждане на необлагаем минимум за нискодоходните групи. В разговор с бизнеса стигнахме до общо предложение към правителството да възстановява платения данък за нискодоходните групи. В края на годината част от данъка да бъде възстановяван. Това е компромисното ни предложение”, каза Димитров.

[Faktor.bg](#)

✓ Васил Велев: Бизнесът е готов да плаща по-високи заплати, отколкото е производителността

„Бизнесът е готов да плаща по-високи заплати, отколкото е производителността. Това е от последните няколко години, в следствие на догонващото ни развитие, това каза в ефира на Нова ТВ председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев.

Събеседникът на медията говори в навечерието на очаквана утре среща с представители на правителството и синдикатите. "С този механизъм, който трябва да имаме мъдростта да договорим и съответно да осъществяваме, смятаме, че ще дадем тласък на индустриалните отношения и на социалния диалог в страната. Добрият диалог и добрите индустриални отношения са конкурентно предимство за всяка икономика. Ние можем да договаряме със синдикатите ръст на производителността. Тоест тези спечелени пари дали да ги дадем за заплати, или с част от тях да купим машини, за да може догодина да произведем повече и да получим по-големи заплати. Всичко това, договорено, придобива друго съдържание и става по-устойчиво”, обясни председателят на АИКБ.

Тема за трудовите възнаграждения бе коментирана и от председателя на Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ) Пламен Димитров. „Минималната заплата е общовалидна за всички и ще бъде минимален праг. Около нея има други 85 икономически дейности и в тях има по три категории. В различните сектори има работници с минимално образование. Ще има минимална заплата за нискоквалифицирания персонал, за средно квалифицираните и третата – за висококвалифициран персонал”, поясни Димитров.

[News.bg](#)

✓ Кой яде от баницата на хората?

Тези дни гледаме рекламни клипове по ТВ, четем платени публикации в медиите, четем авторски материали на "независими" енергийни и прочие експерти, слушаме лекции, които ни казват колко хубави, чисти и потребни са т.н. американски централи, как без тях не можем и как в никакъв случай не трябва да се прекратяват/променят договорите за дългосрочно изкупуване на електроенергия на преференциални цени! Че цените не са чак толкова високи /има и по-високи/, че трябва да сме им вечно благодарни, че са инвестирани в такова лошо и опасно място като България и т.н...

Ето малко исторически факти от Васил Велев, председател на УС на АИКБ:

1. Договорите (за изграждане на едната и рехабилитация на съществуващата друга ТЕЦ) са подписани в последните дни от управлението на Иван Костов. Те гарантират възвръщането на инвестициите на инвеститорите с добра печалба отгоре, като прехвърлят всички рискове от оскъпяване по всякакви поводи и причини върху българския потребител. Нещо повече - колкото по разточителни са в харчовете инвеститорите, толкова по-добре за тях и респективно - по-зле за България, тъй като се увеличава базата, а от там и общия размер на печалбата, която трябва да им заплатим при една и съща норма на възвращаемост. Тук оставям на страна много неудобни въпроси като: Защо в последния момент (по информация от очевидци) е променена същността на единия договор от "Изгради, Експлоатирай, Прехвърли за един долар" в "Изгради, Експлоатирай, Запази"? Или пък защо при обновяване на съществуваща централа държавата от 100% дял остава едва с 27% при положение, че обновяването е направено на практика с кредит, гарантиран от съществуващата централа и договора с държавата, а мощността е повишена едва със 7% (от 850 на 908 MWt)? Защо и от кого са закупени държавни активи от частни лица и препродадени на централите в пъти по-скъпо? И т.н. и т.н... От глупост или от корист? Или и от двете? Така или иначе, прокуратурата, сезирана от 4-те представителни организации на работодателите (АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ), не откри престъпления. Корупция се доказва трудно, а глупостта не е криминализирана.
2. Всички правителства след това са имали възможност да прекратят или предоговорят условията на договорите с по-изгодни за България разпоредби (главно поради неспазване на срокове за реализиране на инвестициите), но вместо това договорите бяха променени в полза на инвеститорите, като бяха добавени допълнителни обезпечения. В интерес на истината трябва да отбележим, че правителство на ГЕРБ предоговори по-добри за България цени, които плащаме на централите, когато не работят, но въпреки това те останаха в пъти по-високи от цените за студен резерв.
3. Няма други такива договори в ЕС. Имаше в Полша и Унгария, но бяха прекратени след като страните станаха членове на ЕС, тъй като това е недопустима държавна помощ и противоречи на правото на ЕС. Договорите бяха прекратени отдавна и успешно за държавите.

Обратно към действителността.

Но нека да оставим историята и да се върнем към настоящето. Нека "да гледаме напред", както беше казал един наш състезател след като беше загубил с нокаут.

Нека да разгледаме ценовото Решение № Ц-19 от 01-07-2019 г. на КЕВР за регулаторния период 01.07.2019г. - 30.06.2020г. - http://www.dker.bg/uploads/reshenia/2019/res_c-19_19.pdf

На стр. 19 КЕВР на база фючърси от съседни борси и др. информация мотивирано определя **прогнозната годишна пазарна цена** за базов товар за периода 01.07.2019 г. - 30.06.2020 г. в размер на **89,00 лв./MWh**.

На стр. 50 и 51 КЕВР е определила/изчислила въз основа на съществуващите нормативни документи и Споразуменията за Изкупуване на Електроенергия (СИЕ) от т.н. "американски централи" (а те са "така наречени", защото, макар и с американски мажоритарни собственици, са български юридически лица) количествата електроенергия и цените, по които общественият доставчик - НЕК АД следва да закупи от централите, а именно:

От "Ей И Ес - ЗС Марица Изток 1" ЕООД - 2 840 850 MWh по **225,03 лв./ MWh**;

От "КонтурГлобал Марица Изток 3" АД - 4 427 416 MWh по **159,25 лв./ MWh**;

Само за справка, определената цена, по която обществения доставчик да закупува електроенергия от "АЕЦ Козлодуй" ЕАД е **53,90 лв./MWh**, а за ВЕЦ, собственост на НЕК, е **70,40лв./MWh**. За да не бъдем упреknати, че премълчаваме част от истината, макар и да няма отношение към темата, ще споменем, че КЕВР задължава обществения доставчик НЕК да закупува известно количество електроенергия и от ТЕЦ "Марица изток 2" ЕАД, в следствие на заповед на министъра на енергетиката, в размер 1 752 000 MWh по **135,30 лв./MWh**. Цената е сметната от КЕВР, а количеството - определено в заповедта на МЕ. Мотивите/основанието за над прогнозната цена са свързани с "регулиране на електроенергийната система за осигуряване на сигурността на снабдяването". В интерес на истината, това е производството само на един от осемте енергоблока на ТЕЦ МИ2, която е по-голяма и от двете т.нар. американски централи взети заедно. Централата е ключов елемент на електроенергийната ни система и осигурява както основен товар за консумация, така и пълноценно участие в регулирането на честотата в системата при най-ниска себестойност между останалите топлоелектроцентрали. Държавната ТЕЦ МИ2 е единствената централа, която има връзка с трите нива на напрежение на ЕЕС на Република България - 110, 220 и 400 kV, което я прави основен фактор за устойчивата работа на ЕЕС, за ограничаване на разпространението на тежки аварии и подпомагане бързото възстановяване на системата. Пак по същите съображения за пълнота на информацията, ще споменем, че КЕВР определя и други по-високи цени за 2 вида производители на електроенергия - за Централни с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия (когенерации) и за възобновяеми източници (ВЕИ). И за двата вида има европейски еко политики. Правото на ЕС и българско законодателство предвиждат допустима държавна помощ. Съвсем друг въпрос и достоен за отделна статия е за цените, количествата и времето на изграждане ВЕИ-та и защо ни трябваше "да преизпълняваме петилетката предсрочно", ако днес можеше да ги изградим при цена под 30 евро за мегават час (по света се печелят търгове при цени под 20 евро, а рекорда в Португалия е под 17 евро). Ние ги изградихме и преизпълнихме дела на потребяваната енергия от ВЕИ-та 7-8 години предсрочно, но при цени достигащи 10 пъти над тези, ако бяхме изпълнили ангажимента си през 2019/20 г.! Тези грешки всички плащаме чрез "задължения към обществото" и/или чрез Фонд "Сигурност на електроенергийната система". Но за това - друг път. То е минало непоправимо.

Нека сега да се задоволим с факта, че това е позволена от правото на ЕС държавна помощ. И за да не пострада електроинтензивната европейска индустрия от високите цени на електроенергията, причинени от тази позволена държавна помощ за ВЕИ и когенерации, има позволена държавна помощ за електроинтензивните предприятия за компенсирание на това увеличение. Няма такава позволена държавна помощ обаче за компенсирание на високите цени от т.н. "американски централи", защото държавната помощ, осигурявана за тях чрез СИЕ, е непозволена. И затова тя не е и не може да бъде нотифицирана и респективно компенсирана.

Нека сега да видим на стр. 57 от горесцитираното решение на КЕВР какъв е размерът на непозволената, неправомерна, ненотифицирана държавна помощ за т.н. "американски централи":

- - За ТЕЦ "Ей И Ес Марица Изток 1" - 400 724 000 лева
- - За ТЕЦ "КонтурГлобал Марица Изток 3" - - 300 933 000 лева

ОБЩО: - 701 657 000 лева.

Тези близо 702 млн. лева само за текущия едногодишен регулаторен период (от 01-07-2019 до 30-06-2020 г.) всички ние надплащаме на двете централи чрез "Задължения към Обществото" - надбавка в цената на електроенергията, която пряко оскъпява цената както за индустрията, така и за бита и чрез фонд "Сигурност на електроенергийната система", което косвено оскъпява цената отново за всички.

С колко се оскъпява цената на електроенергията с тази неправомерна държавна помощ? Лесно всеки може да сметне като раздели тези 701 657 000 лева на потреблението в България от 33 523 428 мегаватчаса (числото е взето от същото решение) ще получи 20,93 лв. за мегават час. Защо делим само на потреблението в страната? Ами защото тази непозволена държавна помощ не може да се изнася. Тя си е само за наша консумация. Или - скъпия ток е за нас, евтиния - за износ. Евтиният е за нашите конкуренти. И понеже после ще сравняваме цени с тях - нека да го превърнем в евро: 20,93 лв. / 1,95583 = 10,70 EUR за мегават час.

Някой ще каже: "стига сте плакали, ние имаме много евтин ток!". Да, ама не! Това за индустрията е абсолютно невярно. За 2019 г. например средната цена на БНЕБ на референтния и представителен за пазарната цена сегмент "Ден напред" е 47,46 евро (92,82 лева) лева за мегават час. Към тях трябва да прибавим 10,70 евро (20,93 лева) за мегават час, които надплащаме на т.нар. американски централи, които плащаме ние и не плаща никой друг в Европа и получаваме 58,16 евро (113,75 лева) за мегаватчас. А, честито - това е втората (след Гърция) най-висока цена в Европа! И да ни стане съвсем приятно, ще споменем само факта, че предприятията в Гърция плащат много по-ниска цена за електроенергията от същите предприятия в България. Това е така, защото гърците са се изхитрили да включват в борсовата си цена и някои такси, които другите страни не включват, а плащат в борсовата цена, и заплащат отделно.



Източник: АИКБ

Да не забравите да прибавите 10,70 евро за мегаватчас към цената за България!

$47,46 + 10,70 = 58,16 \text{ EUR/MWh}$ - това е съпоставимата цена!

Опитвам се да обясня, че българските предприятия плащат най-скъпия ток. Това влошава тяхната конкурентоспособност и задържа ръста на доходите /повече пари за ток - по-малко пари за заплати/. Много голям "принос" за това имат ТЕЦ "Ей И Ес Марица Изток 1" и ТЕЦ "КонтурГлобал Марица Изток 3"!

Следващият мит гласи: тъй като тези централи са ни нужни, трябва да им плащаме тези пари, тази държавна помощ, макар и да не е позволена от правото на ЕС, защото толкова струва заради квотите и т.н., защото иначе ще фалират, ще затворят и какво ще правим тогава?! Това категорично не е вярно. Достатъчно е да погледнете финансовите им отчети - има ги в Търговския регистър. Приемаме, че всички разходи са необходими и присъщи. Ами за последните отчетени 3 години (2016, 2017 и 2018 г.) ТЕЦ "Ей И Ес Марица Изток 1" има по 397 милиона лева средно годишно нетен паричен поток от оперативна дейност. А за ТЕЦ "КонтурГлобал Марица Изток 3" сумата е по 220 милиона годишно. Обръщам внимание на факта, че тези отчети не включват текущия регулаторен период в който им надплащаме 702 милиона лева общо. Отчетът за 2018-та включва половината от предходния - от 01-07-2018 до 30-06-2019 г., когато сме им надплатили 548 милиона лева и половината на периода от 01-07-2017 до 30-06-2018 г., когато сме надплатили 486 милиона лева. Т.е. включват периоди, когато сме надплащали по-малко. Всяка година ние надплащаме по силата на СИЕ все по-вече и повече!

А ето какви са печалбите на двете централи преди данъци, лихви и амортизации (ЕВИТА) в млн. лева:

Заб. 1. Ограничили сме се до 2016 г. назад във времето, т. к. 2015 г. беше годината на големите работодателски протести срещу "узаконения грабеж, кражбите и безхабрието в енергетиката и в подкрепа на дълбока реформа в сектора" и ценовото решение на КЕВР беше отместено във времето. Има и други несъпоставими особености.

1. Годишният регулаторен период започва от средата на годината, а годишните финансови отчети са за календарна година. За това няма достатъчна съпоставимост при едногодишен период. Ето защо разглеждаме 3-годишен период. Макар и дефазизиран с половин година.

Добре се вижда, че оперативната печалба (ЕВИТА) на централите е напълно съпоставима с неправомерната държавна помощ, която те получават. Или казано по-ясно, чрез високите цени на електроенергията, която българските потребители заплащат, двете централи непазарно изземват чрез механизмите на неправомерна държавна помощ стотици милиони лева от всички нас и така непазарно се обогатяват потискайки доходите на хората и конкурентоспособността на индустрията. Влошават конкурентоспособността на предприятията на истинските инвеститори и предприемачи, на тези, които инвестират на свой риск и отговорност, без държавни гаранции, без държавна помощ, а още по-малко - неправомерна такава.

Какво да се прави? Представителните организации на работодателите - АИКБ, БТПП и КРИБ и на синдикатите - КНСБ посочиха в обща позиция от края на миналата година: "Дългосрочните договори за изкупуване на електроенергия по преференциални цени от "Ей и Ес - ЗС Марица изток 1" и "Контур Глобал Марица изток 3" трябва да бъдат прекратени преди обявяването на търг за капацитети. Поводът да повдигнем остро въпроса отново точно сега е фактът, че инвестицията на една от централите вече е напълно изплатена. Това бе потвърдено и от Брюксел, и от наетата от българското правителство водеща световна консултантска компания. Категорични сме, че българските потребители нямат "излишни" милиони за неправомерни печалби на централите чрез недопустима държавна помощ. В същото време цените на електроенергия за индустрията в България отново са най-високи в ЕС и търпението ни се изчерпва. Време за поредно отлагане вече няма. Предстои въвеждане на капацитетен механизъм, при който възлищните централи могат да получат средства в конкуренция с други производители от страната и чужбина и съобразно европейските правила /след нотификация - допустима държавна помощ/. Каква е ситуацията с въпросните две централи? По силата на подписани договори преди присъединяването на България към ЕС те получават в противоречие с правото на ЕС държавна помощ. Само за регулаторната година от 01.07.2019 г. до 30.06.2020 г., без необходимото в такива случаи одобрение от ЕК, над 700 млн. лв. ще се платят непазарно на инвеститорите в "Ей и Ес - ЗС Марица изток 1" и "Контур Глобал Марица изток 3", от които 301 млн. лева са за втората, изплатена напълно електроцентрала. Припомняме, че държавните гаранции за инвестиции се забраняват от Договора за функциониране на ЕС, който е подписан и от България по време на

присъединяването. Да, двете централи са нужни на българската енергийна система. Без тяхното производство няма да има достатъчно електроенергия. Да, те ползват местен ресурс - български въглища. Но за тях важат същите правила и закони. Конкуренцията и върховенството на правото е за всички!"

За да продължи (макар и най-вероятно само още 5 години) използването на въглищни електроцентрали в България, е необходимо да разработим, а Брюксел да одобри, механизъм за осигуряване на капацитети, по който да се проведе търг. Право за участие ще имат както български, така и чуждестранни производители на енергия. Квоти за недостигащите без въглищни централи капацитети (правомерна държавна помощ) ще получат тези, които предложат по-ниски цени. Това са правилата в ЕС. Но двете централи не искат да ги спазват. Конкуренцията е за другите, не и за тях! Върховенството на закона е за другите, не и за тях!

Нека Бог да ни пази от такива инвеститори, които с помощта на държавата ни бъркат дълбоко в джоба! От разбойниците сами ще се пазим. Но не е луд този, който яде зелника. Луд е този, който му позволява!

Ако държавата няма волята и куража да прекрати тази правомерна държавна помощ, този грабеж, нека да я заплаща тя от бюджета, а не да товари потребителите със скъп ток. А не да способства за влошаване конкурентоспособността на почтения бизнес и да потиска икономическия растеж и доходите на хората. И понеже държавата няма свои пари (тя ги събира от нас данъкоплатците), може да ги набави, като посъкрати малко раздутата държавна и общинска администрация и ограничи кражбите.

БНР

✓ Бизнес и синдикати започват разговори с правителството за икономическото развитие

Представители на бизнеса и синдикални организации започват разговори с правителството за подписването на тристранно споразумение по ключови теми за ускоряване на икономическото развитие в страната.

В края на миналата година бизнесът и синдикатите направиха общото предложение към правителството да се договорят мерки за реформи в ключови области.

"Направленията са бизнес среда и икономика, енергетика, демография, образование, пазар на труда и трудова миграция и социални въпроси. Амбициозната цел, която си поставяме, е до края на януари да имаме, да съгласувано и подписано такова споразумение", обяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев. Днешната среща няма да е последна, а подтемите, по които ще се договорят мерки и законодателни промени са повече от 40.

"Въпросът за болничните е една от 40-те теми. По нея също така имаме решимост да постигнем споразумение за комплекс от мерки, които да ограничат злоупотребите", каза още Велев.

Това, за което настояват и работодателите, и синдикатите е национална програма за решаване на демографския проблем.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Нено Димов: Основният проблем в Перник е лошото управление на ВиК

За мен основният проблем в Перник е въпросът на лошото управление на ВиК дружеството. Това заяви в студиото на Сутрешния блок на БНТ министърът на околната среда и водите Нено Димов. По думите му, въвеждането на воден режим в града е въпрос на местните структури, а за проблема с дефицита на вода от язовир Студена е било ясно още през септември.

За съжаление темата се политизира, но много ясно се показва с всички действия на правителството, че се търси решение, категоричен е Нено Димов.

Нено Димов, министър на околната среда и водите: Загубите в Перник са над 75% по обществената водопроводна мрежа и при такава голяма загуба не е трудно да се стигне до подобен тип криза. Когато има загуби 30% само до пречиствателната станция, колкото и вода да се вкарва в язовира, тя се губи още по пътя.

Перник е единственият областен център, който не е успял да подаде проект по Оперативна програма "Околна среда". Към 2017 г. всички проекти на другите областни центрове са били реализирани, обясни още министърът.

Средствата по Оперативна програма "Околна среда" поради некадърното управление и съмненията за корупция през 2013 г. са спрени и рискувахме да загубим милиарди. Тогава между другото, управляваше правителството на Орешарски, партията на г-жа Нинова, допълни Димов.

През 2011 г. е имало подобна ситуация, но не се е стигнало до подобен режим, може би тогава системата е била с по-малка загуба, допълни министърът.

Нено Димов, министър на околната среда и водите: След като местното ВиК докара до тук нещата, естествено, че държавата трябва да се намеси. Специфичното в случая с Перник е, че единственият ползвател на язовира е ВиК и ние получаваме информация и заявки от него. Септември месец още беше ясно, че водата ще стигне до края на годината.

Относно общото състояние на язовирите в страната и притеснителните данни за водоснабдяването в Ботевград, Димов заяви, че язовирът там не се следи от министерството.

Нено Димов, министър на околната среда и водите: Има 4 язовира, които ние следим и подлежат на по-сериозен контрол. Това са Асеновец около Сливен - 32%, Ястребино край Антоново - 42%, Дяково - 36% и Тича - над 55%.

Министър Димов коментира и темата с вноса на италиански боклук в България, и в частност откритите 9000 тона на площадката край Плевен.

Нено Димов, министър на околната среда и водите: Край Плевен площадката е лицензирана - разрешено е сепариране и оползотворяване на отпадъци, не е разрешено горене. Има нотификация за внос, но трябва да се установи дали оползотворяването е в указания срок, който е една година. Второ - дали е в по-големи количества от разрешеното и трето, дали оползотворяването е станало по предписания начин.

Боклукът няма нищо общо със задържания боклук в Италия, категоричен е министърът. Той обясни, че у нас няма издадено разрешение за внос на болнични отпадъци, каквито слухове имаше в публичното пространство.

Относно откритият боклук във Враца, Димов обясни, че площадката там не е лицензирана. Трябва да се провери дали става въпрос за отпадък или суровина и дали има капацитет да се извършват дейностите по обработката му.

В България се изгарят около 3%, средното е за Европа е 27%, допълни министърът.

✓ **Мохамед Халаф: Не се очаква директен удар от страна на Иран**

Ликвидирането на генерал Касем Солеймани продължава да е сред водещите международни новини. Убийството му се сравнява с това на Осама бин Ладен и на Абубакр ал Багдади. За разлика от двамата ислямски терористи обаче, Солеймани беше висш командващ елитно подразделение от армията на суверенна държава. В студиото на сутрешния блок на БНТ журналистът Мохамед Халаф обясни, че притесненията за ескалация на напрежението след това убийство са основателни. Според него няма да има апокалиптични сценарии. От 80-те години, когато беше войната между Иран и Ирак, Иран не е влизал в директна война с друга държава, обясни журналистът. По негово мнение не се очаква директен удар от страна на Иран.

Американският президент Доналд Тръмп отправи нови предупреждения към Ирак и Иран.

Той разказа, че за тези години са инвестирани милиарди долари в създаването на различни въоръжени организации в района. Техните възможности са много по-големи от тази на иракската армия.

✓ **Испанският парламент не одобри Педро Санчес за премиер**

Долната камара на парламента в Испания отхвърли кандидатурата на Педро Санчес за министър-председател.

Санчес, който е генерален секретар на Испанската социалистическа работническа партия, в момента временно изпълнява длъжността премиер.

Това е първо гласуване на кандидатурата му.

За да бъде избран в първия тур на гласуването, кандидатът за поста на ръководител на кабинета трябваше да получи подкрепата на абсолютно мнозинство от депутати, тоест минимум 176 от 350. Тъй като това не се случи, два дни по-късно трябва да се проведе втори вот в Конгреса, в който кандидатът ще трябва да получи болшинството от гласовете на присъстващите депутати.

[В. Монитор](#)

✓ **Акции в още 7 места за нелегален боклук от Италия**

Зам. държавният секретар на САЩ Дейвид Хил и италианският премиер Джузепе Конте идват у нас през януари

Още 7 места се проверяват за нелегален боклук, внесен от Италия. Това стана ясно от думите на премиера Бойко Борисов, който бе на поредна обиколка из страната.

Вместо на джипа, този път министър-председателят се качи на хеликоптер, за да види как върви изграждането на „Балкански поток“ край Горни Дъбник. Той показа и по въздух трасето от над 45 км. Наред с изграждането на газопровода обаче Борисов коментира и акцията в Плевен, след като преди дни в депо за отпадъци в града бяха открити 9000 тона боклук. Премиерът поздрави МВР, ДАНС и прокуратурата за акцията в Плевен, чиято цел бе да провери българската връзка с калабрийската мафия Ндрангета, която изпращала боклука у нас. „Това не е първото място, където влизат по този начин. Още на 7 места в момента се подготвя“, коментира лаконично премиерът, но не даде подробности. Въпреки това Борисов даде да се разбере, че всеки, който прави далавери за сметка на държавата и здравето на хората ще получи „своите санкции“. На въпрос дали това е ставало със съдействието на Регионалната инспекция по околната среда, Борисов отговори, че има персонална отговорност и ако има хора, нарушили закона или издали незаконосъобразен документ, те могат да завършат кариерата си на друго място. „Като тръгнат по тази заповед, ще стигнат до това кой я е подписал, ще стигнат до високите етажи“, коментира той факта, че въпросното депо е с разрешително, дори и от МОСВ. Премиерът бе категоричен също, че ще бъде безкомпромисен към нарушителите. „Кога не съм бил? Кой съм пожалил? Най-свидните си хора в партията не пожалих... Сега вече прокуратурата ги е подхванала и няма отърване“, каза той.

Иначе премиерът остана доволен от изграждането на „Балкански поток“, който по думите му се строи мощно. Според него сроковете ще бъдат спазени, а „Балкански поток“ ще бъде готов в края на май. По проекта работят 400 души, тръбите са над 18 000, а още 3500 са на бургаското пристанище. Всеки ден пък се изграждат по 5 нови км. Премиерът даде да се разбере, че с изграждането на проекта, заедно с конектора с Гърция, ще постигнем реална газова диверсификация. „Няма Нова година, няма събота или неделя. Да видят хората какви огромни съоръжения се правят“, заяви Борисов и дори поясни, че ще прати снимки на руския премиер Владимир Путин. На трасето има италианска и американска техника, а пред чуждите експерти премиерът изтъкна, че до края на януари у нас ще дойде неговият италиански колега Джузепе Конте, когото ще заведе на трасето. Борисов държи проектът да се нарича „Балкански поток“ и именно така сме го защитавали пред ЕК, дори и пред американския президент Доналд Тръмп. В тази връзка той съобщи, че на 8 януари у нас ще дойде и зам. държавният секретар по стратегическите въпроси Дейвид Хил, за да продължим разговорите по подписаното споразумение със САЩ, което включваше общо 4 точки - енергетика, отбрана и сигурност и др. „Геополитиката се прави ясно и прозрачно“, каза Борисов и добави: „Ние имаме геостратегически интерес да останем в газопреносната система и

мрежа. В тази връзка припомни, че в споразумението с Тръмп България е записана като регионален стратегически газоразпределителен център на Балканите, а към „Балкански поток“ да тече азерски, американски, катарски, израелски, гръцки, кипърски, турски или руски газ.

С 2,6 млрд. лева европари сменят ВиК мрежата в част от градовете

След газопровода Борисов се отправи на инспекция на магистрала „Хемус“ край Шумен. По думите му с нейното изграждане това ще облекчи и трафика по магистрала „Тракия“, която няма да е толкова натоварена. В района от Ябланица до Белокопитово се работило и в двете посоки, а в този участък аутобанът щял да бъде готов октомври или ноември. Археолозите вече освободили трасето, а находките се прибирали по музеите. „Хубава ни е държавата, но трудна за пътища. Вижда се равно, но отдолу подпочвени води“, каза той и обеща проверки през месец-два на строежа на „Хемус“. Борисов обаче коментира и проблемите с ВиК мрежата в страната след кризата в Перник. Той поясни, че все още няма резултати от проверката на всички дружества, която нареди. Премиерът изтъкна, че са заделени над 2,6 млрд. лева по европроекти за подмяната на ВиК мрежата в огромен брой български градове и попита риторично колко тръбопровода са сменени при управлението на БСП. „Ще подменим 70-годишни етернитови тръби“, увери още министър-председателят. Разходът на вода в Ботевград през зимата била повече, отколкото през лятото, защото местните оставяли чешмите да „църцорят“, за да не замръзват.

✓ Минимум 2 години без нарушения ще се необходими за по-евтина "Гражданска"

Възможно е системата "бонус-малус" да бъде въведена поетапно, обяви шефът на КФН

След две години шофиране без наказания застраховката "Гражданска отговорност" ще поевтинява с 20 на сто. Между 5 и 7 години шофьорите трябва да са напълно изрядни, за да може задължителната полица да струва най-малко след въвеждането на системата "бонус-малус". Това обяви в студиото на БТВ Бойко Атанасов, председател на Комисията за финансов надзор (КФН).

"Предложили сме да се разгледат два вида класа - 15 и 20 класа. Бонусът при първата скала ще бъде при пет години, при втората - 7 години. Системата ще бъде справедлива, защото в момента добросъвестните плащат колкото недобросъвестните. Гледайки скалата в първите две години се взимат 20 на сто бонус без нарушения. Справедливостта е, че продуктът не се оскъпява, системата е балансирана", обясни Атанасов.

Максималната цена на "Гражданската отговорност" ще бъде 1200 лева при голям брой нарушения. Бонусът или никакви нарушения ще ни поощрят с ниска стойност на полицата - около 225-231 лева. Но малусите или големите суми за полица ще се плащат още следващата година, а за по-ниските суми ще са необходими години.

Атанасов коментира и казуса с вписването на водачи от собствениците в застрахователната полица, при който при нарушение на записания водач, всички ще бъдат наказвани с 50 на сто малус. "Справедливостта идва от това всеки да носи своята лична отговорност. Собственикът ще носи единствено отговорност само тогава, ако позволи водач, който не е вписан в ГО да шофира автомобила", обясни шефът на регулатора.

При продажба на автомобила няма да има унаследяване на малусите, обясни още Атанасов.

При тежкотоварните автомобили и автобусите ще се търси диалог, за да бъде намерен компромис. Превозвачите се оплават, че сумите, които ще плащат за застраховка ще нарастнат с пъти. Възможно е системата "бонус-малус" да бъде въведена и поетапно, в това време ще се търси компромисно решение. По думите на Атанасов вариант е първо системата да се заработи за леките автомобили, а после за тежкотоварните и автобусите.

Причината за въвеждането на системата е, за да изпълнят ангажимента на България за изпълнение на мерките "Европа 2020". Страната ни е и единствената, която не е въвела системата, за която отговорни са три институции - КФН, транспортното и вътрешното министерство. Очаква се до 15 януари да се финализира окончателния вариант на наредбата за новата система и да бъде качена за обществено обсъждане, обеща Атанасов.

БНР

✓ Йордановден е

Православната църква почита днес Богоявление - Йордановден, който е третият по значимост християнски празник през годината. Имен ден празнуват Йордан, Йорданка, Данчо, Дана, Боян, Богдан, Богдана.

Днес се освещават бойните знамена, а смелчаци скачат в студените води и спасяват Светия кръст.

Столичният кмет Йорданка Фандъкова разказа за отбелязването на празника в София:

"По традиция на Йордановден се освещават най-напред бойните знамена на площад "Свети Александър Невски". Отново по традиция в езерото в квартал "Дружба" се вади кръст - ентузиастни, доброволци с пожеланията за здраве и водосвет от страна на православната църква. Така че отново ще спазим традициите. Каним всички, които имат желание, да се помолим за здраве, за мир и благоденствие на нашия град".

За първи път в Бургас ритуал по спасяване на кръста ще има на две места.

С празнична литургия в храм "Свети Кирил и Методий" започва отбелязването на Богоявление в морския град. След това ще бъдат осветени бойните знамена и отслужен водосвет.

Литийно шествие ще премине през главните улици и ще стигне до моста, съобщи Петър Парушев, ръководител на отдел "Култура" в община Бургас:

"Там вече трябва да са се събрали участниците, които ще скачат във водите на Черно море за спасяването на кръста. Военните от военноморска база "Атия" ще осигурят необходимия екип, водолазен, който ще се грижи за сигурността на скачащите".

Ритуал за спасяване на кръста за първи път ще бъде извършен на новата стоянка за лодки в бургаския квартал "Крайморие". В Малко Търново пък за втори път ще бъде играно мъжко хоро. Над 20 са ентузиастите, които ще се включат в него, съобщи кметът Илиан Янчев:

"Все млади и хубави момчета от Малко Търново. Приеха го с голям ентузиазъм и желание. От 11.30 се тръгва от Малко Търново, за да може в 12 часа да се хвърли кръстът".

Днес храмов празник отбелязва църквата в етнографския музей „Етър“ край Габрово.

Тя е точно копие на някогашната църква „Свето Богоявление“ в дряновското село Радовци, към която е имало и килийно училище.

Много от музейните обекти са копия на къщи от Габровско, чрез които е пресъздадена чаршията с дюкяните на майсторите. В комплекса близо 15 години бие църковната камбана от каменната църква „Свето Богоявление“, която повтаря един архитектурен образец от 1868 година. Оттам е била пренесена църковна утвар и икони, дело на тревненски майстори. Ще бъде отслужена и Света литургия и водосвет в работилниците на занаятчиите, а миряните ще получат от курбана за здраве.

В Смолян архиерейският наместник архимандрит Висарион ще отслужи богоявленският водосвет и ще освети бойните знамена на 101-ви. алпийски полк.

След това е планирано литийно шествие към река Черна, в която ще бъде хвърлен богоявленският кръст за здраве.

✓ **Кр. Георгиева: Светът се променя по-бързо от всякога, правете структурни реформи**

Управляващият директор на Международния валутен фонд (МВФ) Кристалина Георгиева подчерта в интервю за CNN, че светът се променя много по-бързо отколкото се е променял през последните едно-две десетилетия.

Според нея Африка е мястото, където трябва да се насочи вниманието на инвеститорите.

В интервюто Кристалина Георгиева очертава ролята на МВФ за постигане на новите амбициозни цели на ООН за устойчиво развитие в периода до 2030 година:

„Три неща казваме на страните. Първо - ако имате паричен обем, ако можете да намалите лихвите, моля, направете го.

Второ - ако имате фискално пространство, моля, използвайте го.

И трето, най-важното - всички могат да го направят - структурни реформи. Виждаме, че правителствата по света всъщност се вслушват.

Смятам, че светът се променя много по-бързо днес отколкото преди 10-20-30 години. Несигурността е новото нормално нещо.

Затова трябва да помагаме на нашите членове да бъдат по-пъргави, по-приспособими“, коментира Кристалина Георгиева.

✓ **Спад на Уолстрийт след ескалация на геополитическото напрежение по оста САЩ - Иран**

Основните фондови индекси на Уолстрийт стартираха петъчната търговия със солидни понижения от и над 1%, тъй като инвеститорите започнаха да се отказват от притежаваните от тях рискови активи след въздушният удар на САЩ по международното летище на Багдат, при който беше убит висш ирански военен и това доведе до рязка ескалация на геополитическото напрежение в Близкия Изток и най-вече по-оста Вашингтон - Техеран.

Индексът DJIA се понижи за кратко с 1,09%, широкият индекс S&P500 - с 0,97% и технологичният Nasdaq Composite - с 1,27%. Последва париране на част от първоначалните солидни загуби, но и трите индекса продължават да се понижават с 0,7% до 0,9% в резултат и на поредно много слабо индустриално проучване за САЩ през декември, което показва, че промишлената активност се сви през декември за пети пореден месец, при това с най-рязко темпо от юли 2009 година насам.

Около 90 минути след началото на петъчната търговия индексът на сините чипове DJIA се понижава с 240 пункта (спад с 0,85%), индексът S&P500 - с 0,71% и Nasdaq Composite - с 0,75%, след като през първата сесия за 2020-а година и трите основни фондови индекса удариха поредни рекордни върхове, нараствайки на 2-ри януари с между 0,8% и 1,3%.

Ескалиращото геополитическо напрежение накара инвеститорите да потърсят убежище в държавни облигации като 10-годишните американски дългови книжа, което доведе до силен спад на тяхната доходност към най-ниско ниво от 12-ти декември насам. Падащата доходност пък се отрази негативно на акциите на американските банки, като акциите на JP Morgan поевтиняват с 1,32%, на Bank of America Corp - с близо 2% и на Citigroup Inc - с 1,72%.

В същото време рязкото поскъпване на петрола с над 3% се отразява позитивно на акциите на енергийните компании, но негативно на авиокомпаниите. Акциите на American Airlines Group Inc. се понижават с 4%, на Delta Air Lines Inc. - с 2,5% и на United Airlines Holdings Inc. - с 2,9%.

На другия полюс са акциите на Tesla Inc., като те поскъпват с около 4% към нов рекорден връх от \$ 454 за акция, след като компанията представи доста силни данни за доставките на електромобили за последното тримесечие и за цялата 2019-а година.

Опасенията за възможен открит въоръжен конфликт между САЩ и Иран пък се отразяват позитивно на акциите на оръжейните компании, като тези на Lockheed Martin поскъпват с 3,4% и на Northrop Grumman - с 4,36%.

[В. Банкеръ](#)

✓ **Външно за изказването на Дачич: Ще продължим да защитаваме правата на българите в Сърбия!**

Българското правителство защитава и ще продължи да защитава правата на българските общности зад граница, не само в Сърбия. Това е и един от основните приоритети на Министерството на външните работи, съобщиха от ведомството в специално изявление.

По отношение на Република Сърбия България не настоява нищо повече от това страната да спазва конституцията и законите си по отношение на малцинствата, както и ангажиментите си в рамките на предприсъединителния процес.

Сръбският външен министър Ивица Дачич реагира остро срещу България. В интервю за националната телевизия Дачич избухна: "За какви вътрешни работи днес се говори в Европейския съюз. Там имате едни българи, които в Сърбия са само 0.26 на сто от населението ни. Толкова са българите в Сърбия. Но, България на всяка среща на Европейския съвет поставя въпроса за правата на българското национално малцинство?".

Позиция на вицепремиера Красимир Каракачанов по повод изявлението на Ивица Дачич, публикувано на официалната му страница във Фейсбук:

Като вицепремиер по обществен ред и национална сигурност на Р България, като историк и лидер на ВМРО, отговорът ми към Дачич е: става дума за правата на онези българи в териториите, които през 1919 г. Сърбия неправомерно окупира след Ньойския договор. На които забраняваше до 44-та година да се наричат българи, а след това ги тормозеше, мачкаше и принуждаваше да се изселват от родните им места.

Българската държава няма да спре да защитава правото децата на нашите сънародници да учат с учебници на български език. Няма да отстъпи и на йота от изискванията за спазване на всички свободи и права, които се полагат на българското национално малцинство в съседна Сърбия.

Investor.bg

✓ Продажбите в промишлеността, строителството и търговията ще са във фокуса

БНБ ще информира какъв е дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция за декември 2019 г. През тази седмица ще излязат нови актуални статистически данни, свързани с развитието на българското стопанство.

В понеделник (6 януари) Националният статистически институт ще обяви фискални данни за подсектори "Централно държавно управление" и "Социално-осигурителни фондове" през ноември 2019 г.

Във вторник (7 януари) Българската народна банка ще публикува дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция за декември 2019 г.

В сряда (8 януари) няма обявени събития.

В четвъртък (9 януари) няма обявени събития.

В петък (10 януари) НСИ ще предостави информация, свързана с продажби в промишлеността, строителството и търговията през ноември 2019 г.

В последния работен ден на тази седмица ще излязат данни за местата за настаняване през ноември 2019 г.

[В Дума](#)

✓ Чумата по свинете отново настъпва

24 500 прасета ще бъдат умъртвени в с. Никола Козлево край Шумен

Всички 24 500 прасета в индустриална ферма в шуменското село Никола Козлево, където Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) констатира заболяването африканска чума по свинете, ще бъдат умъртвени по хуманен начин от сряда. Фермата вече е поставена под карантина. Това стана ясно от извънредното заседание на областната епизоотична комисия, съобщи БНТ. Огнището на заболяването бе установено на 2 януари. Ветеринарният лекар на фермата е информирал властите за съмненията си, че има заболели от африканска чума животни. Веднага са взети проби, които са изследвани в лаборатория и вчера в късния следобед е потвърдена заразата. "Не можем да приложим мерки да отделим заразените от болните прасета, защото инфекцията така е проникнала в обекта, че нямаме възможност да го направим, каза проф. Паскал Желязков, директор на БАБХ.

Във фермата вече са приложени всички възможни ветеринарни мерки - дезинфекция на помещенията, ограничаване на движението и две санитарни зони около фермата. Щетите за собствениците на фермата на "Бони холдинг" възлизат на поне 10 млн. лева, но те увериха, че ще запазят всичките си 70 служители. "Не бих си позволил да коментирам каквото и да било по отношение на това как е проникнала болестта. Ще обследваме, ще разговаряме с тяхна помощ и с допълнителни консултанти", каза проф. Георги Георгиев, директор на Център за оценка на риска. Проверката на място в свинекомплекса е показала, че всички мерки и защити са осигурени и са се спазвали.

Едно от предположенията е, че вирусът може да е пренесен чрез гризачи, тъй като фермата се намира в гориста местност. Отпада вариантът африканската чума да е пренесена от домашни прасета, тъй като в близост няма домашни стопанства. Професор Георгиев бе категоричен, че ако не се открие причината, то опасността ще продължи като бомба със закъснител, и когато дойде време в предприятието да се отглеждат нови прасета, вероятността там отново да избухне африканска чума ще бъде съвсем реална.

Economic.bg

✓ Габриел: Парите по програмата „Хоризонт Европа“ се усвояват слабо

Иска ми се България да се превърне в един регионален иновационен хъб, каза българският еврокомисар

Страните членки на ЕС, присъединили се към Блока след 2004 г., усвояват едва 5.6% от парите по програмата „Хоризонт Европа“. Това коментира българският еврокомисар с ресор „Иновации, изследвания, култура, образование и младеж“ Мария Габриел в ефира на bTV, отбелязвайки, че иска България и другите по-млади страни членки да са по-активни по тази програма.

„За мен ще бъде важно да окуражим инвестирането не само чрез тази програма. Вече сключихме и споразумението за суперкомпютъра и сме влезли в оперативна фаза. Иска ми се България да се превърне в един регионален иновационен хъб. Моята цел бе компютъра да е европейски – това означава, че инвеститорите от другите части на Европа ще имат достъп до него, ще могат да ни предлагат решения“, обясни Габриел.

Еврокомисарят отбеляза, че Европа има своите трудности, но и начин да се справя с предизвикателствата. Тя е силна, когато е обединена и показва силните си страни. „Европа е едва 7% от световното население, но 20% от научните изследвания и иновациите в света произлизат от нея“, обясни Габриел.

Относно бюджетът, който ще управлява, те уточни, че за програмата „Хоризонт Европа“ съюзът ще отдели 100 млрд. евро, а за „Еразъм“ предложението на ЕК е за двойно увеличение – 30 млрд. евро.

„Досега 14 хил. българи са се възползвали от програмата. Знам, че младите българи ще харесат предложението ми и за „Зелен Еразъм“, коментира Мария Габриел.